

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Martinou Kotouček Mikoláškovou ve věci

žalobkyně: **Tříska spol s r. o.**, IČO 48952923
sídlem Libušina 248, 272 03 Kladno
zastoupená advokátem Mgr. Lukášem Venclem
sídlem Pražská 212/38, 266 01 Beroun

proti
žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**
sídlem Zborovská 81/11, 150 21 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 6. 2022, č. j. 067580/2022/KUSK/OLPPS/RAU,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 6. 2022, č. j. 067580/2022/KUSK/OLPPS/RAU, a rozhodnutí Městského úřadu Černošice ze dne 29. 4. 2022, č. j. MUCE 77924/2022 OP, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen uhradit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku ve výši 8 228 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Lukáše Vencla, advokáta.

Odůvodnění:

1. Žalobou dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), dodanou do datové schránky soudu dne 20. 8. 2022 se žalobkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

domáhá zrušení shora označeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaný dle § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád v rozhodném znění (dále jen „správní řád“) změnil rozhodnutí Městského úřadu Černošice (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 29. 4. 2022, č. j. MUCE 77924/2022 OP (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) tak, že snížil správní trest pokuty uložený žalobkyni dle § 125f odst. 4 ve spojení s § 125c odst. 5 písm. f) zákona o silničním provozu ve výši 3 000 Kč na 2 500 Kč a ve zbytku prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

2. Prvostupňovým rozhodnutím správní orgán I. stupně uznal žalobkyni vinnou ze spáchání přestupku dle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích v rozhodném znění (dále jen „zákon o silničním provozu“), pro porušení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu, kdy jako provozovatelka motorového vozidla reg. zn. X nezajistila, aby při jeho užití na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích, když dne 6. 8. 2021 na měřeném úseku s nejvyšší povolenou rychlostí 130 km/h nezjištěný řidič projížděl rychlostí 172 km/h (po odečtu tolerance měřicího zařízení 6 km/h rychlostí 166 km/h), čímž porušil § 18 odst. 3 zákona o silničním provozu, a dopustil se tak přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 3 zákona o silničním provozu. Současně uložil žalobkyni správní trest, který byl napadeným rozhodnutím změněn, a dále jí uložil dle § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich v rozhodném znění (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), ve spojení s § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku v rozhodném znění, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.
3. Žalobkyně v žalobě namítala, že za přestupek by měl nést odpovědnost řidič vozidla, jímž byl P. B., narozený dne X, bytem X (dále jen „označený řidič“), který vozidlo užíval od ledna 2020 do 25. 1. 2022. V rozporu se závěry správního orgánu I. stupně i žalovaného totožnost řidiče vozidla v době spáchání přestupku prokázala. Totožnost řidiče sdělila již správnímu orgánu I. stupně, ten se však spokojil pouze s vyjádřením označeného řidiče, že vozidlo neprovozuje. Žalobkyně své tvrzení doložila protokolem ze dne 25. 1. 2022 o předání vozidla zpět žalobkyni, jenž označený řidič osobně podepsal, přičemž není rozhodné, v jakém stadiu řízení předávací protokol k důkazu předložila. Žalovaný označeného řidiče s předávacím protokolem nekonfrontoval. Předávací protokol, resp. podpis označeného řidiče na něm je pravý. Předávací protokol byl podepsán před zástupcem žalobkyně a dalšími svědky. Naopak není známo, kdo případně podepsal dodejku písemnosti č. j. MUCE 165126/2021 OP. Žalobkyně označila spekulace žalovaného nad pravostí podpisu na předávacím protokolu za nemístné a podotkla, že žalovaný není znalcem z oboru písmoznalectví.
4. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout. K posouzení rozhodných skutečností, týkajících se žalobkyní tvrzeného užívání vozidla v době spáchání přestupku, navrhl k důkazu výsledkům žalobkyní označeného řidiče a provedení listin v držení žalobkyně (knihu jízd, dohodu o užívání vozidla a dohodu o odpovědnosti za svěřené hodnoty uzavřené mezi žalobkyní označeným řidičem).

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

5. Soud ze správního spisu zjistil, že správní orgán I. stupně obdržel od Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy, oznámení ze dne 17. 9. 2021 o podezření ze spáchání přestupku, který měl být spáchán dne 6. 8. 2021 v 19:44 mimo obec na dálnici D0 v úseku 1,058 až 1,850 km ve směru jízdy k dálnici D5 tak, že dosud neznámý řidič při

řízení motorového vozidla reg. zn. X překročil maximální povolenou rychlost 130 km/h o 36 km/h (po započítání tolerance měřidla 6 km/h), a porušil tak povinnost stanovenou v § 18 odst. 3 zákona o silničním provozu, čímž naplnil skutkovou podstatu přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona o silničním provozu.

6. Výzvou doručenou žalobkyni dne 17. 9. 2021 správní orgán I. stupně vyzval žalobkyni dle § 125h odst. 1 a 6 zákona o silničním provozu, aby ve lhůtě 15 dnů od doručení výzvy jakožto provozovatelka vozidla uhradila určenou částku nebo sdělila údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku. V poučení uvedl, že údaji umožňujícími identifikaci fyzické osoby se rozumí jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu, popřípadě jiný údaj podle zvláštního zákona (např. doručovací adresa). K této výzvě přiložila i tiskopis podání vysvětlení, ve kterém byly předepsány údaje o spáchaném přestupku a vynechány údaje identifikující řidiče jménem a příjmením, datem narození, trvalým pobytem, doručovací adresou (pokud se liší od trvalého pobytu).
7. Podáním ze dne 4. 10. 2021 žalobkyně správnímu orgánu I. stupně sdělila informace o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku. Žalobkyně podala vysvětlení na tiskopise, který byl součástí výzvy ze dne 17. 9. 2021 s tím, že řidiče označila jménem, příjmením, datem narození a uvedla jeho trvalý pobyt.
8. Výzvou ze dne 5. 10. 2021 správní orgán I. stupně vyzval žalobkyni označeného řidiče k podání vysvětlení k prověření oznámení přestupku.
9. Podáním doručeným správnímu orgánu I. stupně dne 20. 10. 2021 označený řidič sdělil, že se přestupku nedopustil. Vozidlo neprovozuje od 1. 3. 2021. Označení své osoby jako řidiče považuje za šikanu ze strany žalobkyně jakožto jeho bývalé zaměstnavatelky. Jako možného řidiče označil další osobu.
10. Usnesením ze dne 1. 11. 2021, č. j. MUCE 188020/2021 OP, správní orgán I. stupně věc dle § 76 odst. 1 písm. k) zákona o odpovědnosti za přestupky odložil, neboť nezjistil do 60 dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.
11. Příkazem ze dne 1. 11. 2021, č. j. MUCE 188021/2021 OP, správní orgán I. stupně uznal žalobkyni jako provozovatelku vozidla vinnou ze spáchání přestupku dle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu a uložil jí správní trest pokuty ve výši 3 000 Kč. Proti tomuto příkazu žalobkyně podala dne 8. 11. 2021 odpor.
12. Oznámením ze dne 14. 4. 2022, č. j. MUCE 67337/2022 OP, správní orgán I. stupně žalobkyni uvědomil, že pokračuje v řízení o přestupku provozovatele vozidla s tím, že ve věci rozhodne ve smyslu § 80 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky bez nařízení jednání, jelikož je ve spisu dostatek listinných důkazů pro zjištění stavu věci.
13. Dne 29. 4. 2022 vydal správní orgán I. stupně prvostupňové rozhodnutí, kterým byla žalobkyně uznána vinnou ze spáchání přestupku podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, když nezajistila aby při užití motorového vozidla, jehož je provozovatelkou, byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích tím, že dne 6. 8. 2021 v 19:44 hodin mimo obec, na dálnici D0 v úseku 1,058 až 1,850 km, ve směru jízdy k dálnici D5, provozovala motorové vozidlo reg. zn. X, jehož nezjištěný řidič porušil § 18 odst. 2 zákona o silničním provozu a dopustil se tak přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona o silničním provozu tím, že s vozidlem měřeným úsekem, kde je povolena rychlost 130 km/h, projížděl rychlostí 172 km/h (při odečtu možné tolerance měřicího

zařízení 6 km/h byla jeho rychlost 166 km/h). Toto rozhodnutí odůvodnil správní orgán I. stupně mj. tak, že žalobkyně ve stanovené lhůtě neuhradila určenou částku, ani nesdělila totožnost řidiče vozidla, kterého se tak nepodařilo zjistit, proto byla věc ve smyslu § 76 odst. 1 písm. k) zákona o odpovědnosti za přestupky odložena. Za přestupek tak z titulu objektivní odpovědnosti odpovídala žalobkyně.

14. Dne 3. 6. 2022 vydal žalovaný napadené rozhodnutí. V odůvodnění konstatoval, že správní orgán I. stupně nepochybil, když odložil věc přestupku proti řidiči vozidla, jehož totožnost nebyla spolehlivě zjištěna, a dále dle § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu přistoupil k projednání přestupku provozovatele vozidla. Ačkoliv žalobkyně správnímu orgánu I. stupně v rozporu s odůvodněním prvostupňového rozhodnutí sdělila, že řidičem vozidla v době přestupku měl být jí označený řidič, a správní orgán I. stupně tohoto řidiče vyzval k podání vysvětlení, tak označený řidič s přestupkem nesouhlasil. Žalovaný měl za to, že správní orgán I. stupně naplnil podmínku učinění nezbytných kroků ke zjištění totožnosti pachatele přestupku ve smyslu § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu. Pachatel přitom nebyl spolehlivě zjištěn, proto správní orgán I. stupně věc odložil a projednal přestupek provozovatele vozidla, neboť nebylo pochyb, že žalobkyně byla provozovatelkou vozidla v době spáchání přestupku. Na tomto závěru nemůže podle žalovaného ničeho změnit ani protokol ze dne 25. 1. 2022 o předání vozidla zpět žalobkyni, neboť z § 125g zákona o silničním provozu vyplývá, že je-li zahájeno řízení o přestupku provozovatele vozidla, nelze již zahájit řízení o přestupku pro stejné porušení povinností řidiče. Žalovaný uvedl, že bylo na uvážení žalobkyně, proč protokol nepředložila už v průběhu šetření řidiče. Kromě toho žalovaný vyjádřil pochybnosti o relevantnosti předávacího protokolu, když byl vyhotoven dne 25. 1. 2022 a není zřejmé, proč nebyl protokol sepsán již při předání vozidla označenému řidiči. Žalovaný pak poukázal i na odlišnost podpisu označeného řidiče na protokolu od jeho podpisu na dodejce jemu doručené písemnosti. Vzhledem k tomu, že provozovatelkou vozidla v době přestupku byla žalobkyně, je prvostupňové rozhodnutí v části týkající se vyslovení viny a uložení povinnosti uhradit náklady řízení věcně správné. V části týkající se výše pokuty žalovaný prvostupňové rozhodnutí změnil, neboť výše uložené pokuty nedopovídala odůvodnění sankce formulovanému v prvostupňovém rozhodnutí. Napadené rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 20. 6. 2022.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

15. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků, proti rozhodnutí, proti kterému je žaloba přípustná a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vady, k nimž by byl povinen přihlídnout i bez námítky, soud neshledal.
16. Ve věci rozhodl soud bez jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť účastníci řízení s takovým postupem souhlasili. Soud nenařizoval jednání ani za účelem provedení důkazů navržených žalovaným (výslech svědka a provedení listin v držení žalobkyně), neboť skutečnosti, které by mohly být z těchto důkazů zjištěny, nejsou podstatné pro právní posouzení věci (srov. odůvodnění rozsudku níže), které spočívá ve vyhodnocení, zda správní orgány učinily nezbytné kroky ke zjištění řidiče vozidla v době spáchání přestupku. Podstatou tohoto řízení není zjištění totožnosti konkrétního řidiče vozidla. Při posouzení

věci tak soud vycházel toliko ze správního spisu, kterým se dokazování neprovádí, nýbrž z něj soud bez dalšího vychází (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu z 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, nebo z 19. 12. 2022, č. j. 2 Ao 2/2022-36).

Posouzení žalobních bodů

17. Z obsahu žaloby vyplývá, že má žalobkyně za to, že správní orgány nečinily nezbytné kroky ke zjištění totožnosti řidiče ve smyslu § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu, a nesplnily tak podmínku pro to, aby mohlo být zahájeno řízení o přestupku s žalobkyní jakožto provozovatelkou vozidla.
18. Podle § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu provozovatel vozidla zajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.
19. Podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu se provozovatel vozidla dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.
20. Podle § 125f odst. 2 zákona o silničním provozu provozovatel vozidla za přestupek podle odstavce 1 odpovídá, pokud a) porušení pravidel bylo zjištěno prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebo se jedná o neoprávněné zastavení nebo stání, b) porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje znaky přestupku podle tohoto zákona, a c) porušení pravidel nemá za následek dopravní nehodu.
21. Podle § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu obecní úřad obce s rozšířenou působností přestupek podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje, a a) nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo b) řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání přestupku prokázáno.
22. Podle § 76 odst. 1 písm. k) zákona o odpovědnosti za přestupky správní orgán, aniž řízení zahájí, věc usnesením odloží, jestliže nezjistí do 60 dnů od přijetí oznámení nebo ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.
23. Ustanovení § 125f zákona o silničním provozu upravuje tzv. objektivní odpovědnost provozovatele vozidla, který je ve smyslu § 10 téhož zákona povinen zajistit při užití vozidla dodržení pravidel provozu stanovených zákonem o silničním provozu. Odpovědnost provozovatele vozidla je však stanovena jako subsidiární vůči odpovědnosti za přestupek samotného řidiče vozidla. Tato subsidiarita je vyjádřena v ustanovení § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu, podle něž může správní orgán zahájit řízení o přestupku vůči objektivně odpovědnému provozovateli vozidla, pouze pokud předtím učinil nezbytné kroky ke zjištění totožnosti řidiče vozidla jako skutečného pachatele přestupku a nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání přestupku prokázáno. Primárně tedy za spáchaný přestupek odpovídá řidič vozidla. Až tehdy, nelze-li totožnost řidiče na základě žádných důkazů či indicií zjistit a vést proti němu přestupkové řízení a současně jsou splněny další předpoklady vyjádřené v § 125f odst.

2 zákona o silničním provozu, nese odpovědnost za přestupek provozovatel vozidla. Ten se uvedené odpovědnosti může zprostit jen ze zákonem předvídaných liberačních důvodů dle § 125f odst. 6 zákona o silničním provozu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu z 26. 11. 2014, č. j. 1 As 131/2014-45, nebo z 16. 11. 2022, č. j. 6 As 275/2021-57).

24. Ustanovení § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu patří v části stanovující správnímu orgánu povinnost učinit „nezbytné kroky“ ke zjištění totožnosti řidiče vozidla k právním normám s relativně neurčitou hypotézou. Tedy k právním normám, jejichž hypotéza není stanovena přímo právním předpisem a které tak přenechávají soudu, aby ji podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám ze širokého, předem neomezeného okruhu okolností. Závěr, že správní orgán učinil nezbytné kroky k zjištění skutečného pachatele přestupku, tak bude vždy závislý na posouzení konkrétních okolností, jež vyjdou najevo v rámci daného řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu z 15. 11. 2016, č. j. 6 As 208/2016-37, nebo z 19. 5. 2021, č. j. 6 As 49/2021-20).
25. Výkladem pojmu nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku ve smyslu § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu se opakovaně zabýval Nejvyšší správní soud, přičemž z jeho judikatury vyplývá, že správní orgány mají za účelem zjištění pachatele přestupku vyvinout dostatečné úsilí. Zároveň ale dovodil, že pachatele přestupku není možné vypátrat vždy a správní orgány nemusejí vynakládat nepřiměřené úsilí zejména tehdy, jedná-li se ze strany provozovatele vozidla o zjevné obstrukce (např. když označí jako řidiče osobu s adresou pobytu v zahraničí se zjevným úmyslem vyhnout se své odpovědnosti za přestupek, nebo ani k výzvě správního orgánu neuvede dostatečné množství konkrétních údajů, na jejichž základě by bylo možné řidiče identifikovat apod.). Za takové situace klade Nejvyšší správní soud nižší požadavky na kroky, které musí správní orgán učinit, než zahájí správní řízení s provozovatelem vozidla. V tomto ohledu uzavřel, že po správních orgánech nelze vyžadovat činení rozsáhlých kroků ke zjištění pachatele přestupku, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla zjevně nevede k nalezení a usvědčení pachatele přestupku (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze 13. 1. 2020, č. j. 9 As 260/2018-21, ze 30. 1. 2019, č. j. 6 As 231/2018-18, ze 4. 10. 2017, č. j. 8 As 146/2016-29, z 29. 6. 2016, č. j. 2 As 33/2016-53, z 18. 5. 2016, č. j. 3 As 204/2015-22, nebo z 29. 5. 2020, č. j. 2 As 293/2018-25).
26. S ohledem na skutečnosti, které vyšly ve správním řízení najevo, soud konstatuje, že správní orgán I. stupně nesplnil svou zákonnou povinnost učinit nezbytné kroky ke zjištění totožnosti řidiče vozidla jako skutečného pachatele přestupku předtím, než zahájil řízení ve věci přestupku provozovatele vozidla. Žalobkyně správnímu orgánu I. stupně k jeho výzvě sdělila identifikační údaje řidiče, který měl v době spáchání přestupku předmětné vozidlo řídit. Označený řidič byl kontaktní, výzvu si převzal, i na ni reagoval. Vzhledem k tomu, že žalobkyně ani jí označený řidič svá tvrzení žádným způsobem nedoložili, nebylo možné považovat tvrzení ani jednoho z nich za prokázané nebo vyvrácené. Žalobkyní označený řidič proto stále přicházel v úvahu jako řidič vozidla v době přestupku. Ačkoli žalobkyní označený řidič tvrzení žalobkyně k výzvě správního orgánu I. stupně popřel a označil jako možného řidiče další osobu, tak nic nenásvědčovalo tomu, že by se jednalo o osobu označenou žalobkyní pouze za účelem obstrukcí s úmyslem vyhnout se své odpovědnosti za přestupek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015-46 odst. 18), naopak bylo z vyjádření zřejmé, že mezi označeným řidičem a žalobkyní je právní vztah (zaměstnavatel – zaměstnanec).

27. Z § 125h odst. 6 přitom vyplývá, že se považuje za dostatečné podání vysvětlení provozovatelem vozidla, pokud sdělí údaje o totožnosti řidiče. Toto ustanovení neukládá provozovateli vozidla, aby označil a předložil i důkazy k prokázání svého tvrzení a ani správní orgán I. stupně žalobkyni k ničemu takovému nevyzval. Žalobkyně řidiče identifikovala dostatečně, když sdělila jeho jméno a příjmení, datum narození a adresu pobytu v České republice. Žalovaný proto nemůže klást žalobkyni k tíži, že protokol o předání vozidla nepředložila dříve (již ve fázi zjišťování totožnosti řidiče). Žalobkyně svou zákonnou povinnost podle § 125h splnila řádně, uvedla identifikační údaje označeného řidiče, navíc k označení identifikačních údajů řidiče využila i formulář, který jí za tímto účelem poskytl správní orgán I. stupně. Po sdělení těchto údajů bylo proto na správním orgánu I. stupně, aby činil nezbytné kroky ke zjištění totožnosti řidiče.
28. Správní orgán I. stupně měl dostatek indicií k tomu, aby mohl bez nepřiměřených obtíží provést další nezbytné kroky ke zjištění totožnosti řidiče vozidla (označený řidič byl kontaktní a z jeho vyjádření dokonce vyplýval právní vztah k žalobkyni). Nebylo nepřiměřenou zátěží pro správní orgán I. stupně, aby případně vyzval žalobkyni, aby své tvrzení stran užívání vozidla označeným řidičem doložila (např. předávacím protokolem, knihou jízd, dohodou o odpovědnosti za svěřené hodnoty uzavřené mezi žalobkyní a označeným řidičem apod.), příp. nařídila ve věci jednání, na němž by žalobkyni a označeného řidiče vyslechl. To však správní orgán I. stupně neučinil. Bez dalšího se spokojil toliko s ničím nepodloženým písemným vyjádřením označeného řidiče popírajícím svou účast na přestupku, věc přestupku proti řidiči vozidla odložil a zahájil řízení vůči žalobkyni jako provozovatelce vozidla. V prvostupňovém rozhodnutí navíc zcela v rozporu s obsahem správního spisu uvedl, že žalobkyně ani neoznačila řidiče, který měl vozidlo v době spáchání přestupku řídit. Žalovaný pak v napadeném rozhodnutí uvedl zcela novou argumentaci, která se týkala shodnosti podpisů označeného řidiče na listinách obsažených ve správním spise, ze kterých žalovaný dovozoval, že protokol o předání vozidla nepodepsal označený řidič. Ovšem i kdyby byla tato skutečnost prokázána, tak to nevypovídá nic o tom, jestli žalobkyni označený řidič v předmětnou dobu vozidlo řídil (případně ho měl k dispozici – což by byla podstatná okolnost pro zahájení řízení o přestupku s tímto řidičem). Podmínkou zahájení přestupkového řízení proti určité osobě není jistota správních orgánů o pachatelství této osoby. Případný pachatel se nemusí doznávat, nemusí poskytovat součinnost; svědčí mu právo zákazu nucení k sebeobviňování. Proto bylo na správních orgánech, aby provedly další šetření ke zjištění skutečnosti, zda mohl být žalobkyni označený řidič skutečně pachatelem přestupku.
29. Je nutné zdůraznit, že kroky, které správní orgán I. stupně činil před odložením věci, spočívaly toliko v odeslání jedné výzvy označenému řidiči. Žádné další kroky nečinil. V situaci, kdy byl označený řidič kontaktní, a bylo zřejmé, že je v právním vztahu k žalobkyni, čímž se nejedná o zjevnou obstrukci žalobkyně, nebyly splněny podmínky pro odložení věci, protože správní orgán I. stupně neučinil nezbytné kroky ke zjištění řidiče.
30. Závěry žalovaného ohledně věrohodnosti podpisů označeného řidiče se pak mýlí s podstatou sporné otázky (zda správní orgán I. stupně činil nezbytné kroky ke zjištění totožnosti řidiče). Žalovaný nijak nekonfrontoval označeného řidiče s obsahem protokolu o předání vozidla. Sám si dovodil, že tato listina neprokazuje v ní uvedené skutečnosti, aniž by ovšem označený řidič měl možnost se k tomuto obsahu vyjádřit. Nadto žalovaný posoudil podpisy označeného řidiče zcela laicky bez odborného podkladu, přičemž právě na pravosti podpisů stavěl tezi o pravdivosti údajů uvedených v daném protokolu.

31. Soud zároveň uvádí, že neprováděl dokazování výsledkem označeného řidiče, neboť to samo o sobě nemohlo zvrátit závěr soudu, že správní orgány nesplnily podmínky pro zahájení řízení o přestupku provozovatele vozidla, neboť správní orgán I. stupně neučinil kroky nezbytné ke zjištění osoby přestupce (toliko odeslal jednu výzvu) a předčasně v rozporu s § 76 odst. 1 písm. k) zákona o odpovědnosti za přestupky odložil přestupek řidiče a vedl řízení o přestupku s žalobkyní jakožto provozovatelkou vozidla. Ani případné zpochybnění pravosti podpisu označeného řidiče na předávacím protokolu by nijak nezhojilo neaktivitu správního orgánu I. stupně, který měl na základě vyjádření označeného řidiče vyzvat žalobkyni k navržení a předložení důkazů, kterými by prokázala její tvrzení o tom, kdo řídil předmětné vozidlo. Žalobkyní označený řidič byl i dle vyjádření tohoto řidiče s žalobkyní v právním vztahu. Žalobkyně neoznačila typově osobu, které by nebylo možné doručovat, nebo která by byla správním orgánům známá pro uplatňování dalších obstrukčních taktik ve správních řízeních. Byl důvodný předpoklad, že žalobkyně bude z titulu zaměstnavatelky disponovat listinami, které by potvrzovaly, který zaměstnanec a v jakém období měl k dispozici vozidlo, s nímž byl spáchán přestupek. Až v situaci, že by žalobkyně nepředložila žádné takové listiny, anebo by byla jejich pravdivost vyvrácena, mohl správní orgán I. stupně odložit řízení o přestupku s označeným řidičem.
32. Soud ještě nad rámec výše uvedeného konstatuje, že žalovaný sice hodnotil pravost podpisu na předávacím protokolu a porovnával ho s podpisem na dodejce, zároveň ale už nijak nehodnotil podobu podpisu na listině „podání vysvětlení“ podepsané též označeným řidičem, ačkoli i tento podpis je zcela odlišný od podpisu na dodejce a případně i od podpisu na předávacím protokolu. Soud má tak za to, že v projednávané věci vůbec nenastala situace, že by mohl žalovaný pouhým laickým pohledem zhodnotit identičnost podpisů označeného řidiče. Žalovaný neměl k dispozici několik *více méně* shodných podpisů, od kterých by se pak jeden zcela zásadně lišil a vzbuzoval důvodné pochybnosti o identitě podepisovatele.

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

33. S ohledem na výše uvedené soud konstatuje, že správní orgán I. stupně postupoval v rozporu s § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu, když zahájil řízení o přestupku s žalobkyní jakožto provozovatelkou vozidla, aniž by učinil nezbytné kroky ke zjištění řidiče a předčasně tak odložil podle § 76 odst. 1 písm. k) zákona o odpovědnosti za přestupky přestupek s řidičem vozidla. Žalovaný pak v napadeném rozhodnutí toto pochybení nijak nezhojil, když vzal úsilí vyvinuté správním orgánem I. stupně za účelem zjištění totožnosti řidiče vozidla za dostatečné. Soud tak dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
34. Soud proto napadené rozhodnutí (§ 78 odst. 1 věta první s. ř. s.) zrušil pro nezákonnost. S ohledem na okolnosti dané věci zrušil soud i prvostupňové rozhodnutí podle § 78 odst. 3 s. ř. s. Tento výjimečný postup připadá v úvahu například tehdy, pokud prvostupňové rozhodnutí nemělo být vůbec vydáno, nebo pokud trpí vadami, které nemůže žalovaný sám napravit (usnesení rozšířeného senátu ze dne 28. 8. 2007, č. j. 1 As 60/2006-106). V posuzované věci je vyloučeno, aby vadu spočívající v neučinění nezbytných kroků ke zjištění totožnosti řidiče napravil žalovaný. Správní orgán I. stupně totiž učinil tolík jeden úkon ke zjištění osoby přestupce, žalovaný by tak musel prvostupňové rozhodnutí tolík zrušit, jinak by musel v odvolacím řízení zcela nahradit činnost správního orgánu I. stupně, což by bylo nepřípustné. Soud proto nepovažoval za hospodárné, aby žalovaný rozhodoval tolík o zrušení prvostupňového rozhodnutí. Soud věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení

(§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V něm je žalovaný vázán právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

35. O nákladech řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. a plně úspěšné žalobkyni přiznal právo na jejich náhradu v celkové výši 8 228 Kč. Náklady řízení žalobkyně sestávají ve smyslu § 57 odst. 1 s. ř. s. ze soudního poplatku za žalobu proti rozhodnutí správního orgánu ve výši 3 000 Kč a nákladů na zastoupení advokátem. Mezi náklady na zastoupení náleží jednak mimosmluvní odměna za zastupování a další náhrady advokáta určené dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) (§ 35 odst. 2 věta druhá s. ř. s.). A jednak daň z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) ve výši 21 % dle § 47 odst. 1 písm. a), odst. 4 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, vypočtená z odměny a dalších náhrad advokáta, je-li jejím plátcem (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Advokátu žalobkyně náleží plná odměna za dva úkony právní služby dle § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu (převzetí a příprava zastoupení a podání žaloby jako písemného podání ve věci samé) v sazbě 3 100 Kč za úkon vypočítané z tarifní hodnoty ve výši 50 000 Kč dle § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, tj. celkem 6 200 Kč. Dále paušální náhrada hotových výdajů dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu za dva úkony právní služby v sazbě 300 Kč za úkon, tj. celkem 600 Kč. A konečně z uvedených částek též 21 % DPH, jehož je advokát dle Administrativního registru ekonomických subjektů (veřejného informačního systému Ministerstva financí ČR) plátcem, tj. 1 428 Kč. Náhradu nákladů řízení soud uložil žalovanému zaplatit ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.) k rukám zástupce žalobkyně (§ 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 19. ledna 2024

Mgr. Martina Kotouček Mikolášková, v. r.
soudkyně